

Dragi učenci!

Včeraj smo vzpostavili skupni stik in malo poklepetali. V skupini nas je veliko, zato nastanejo težave z povezavo. Ta način komunikacije lahko ostane, vendar v drugačni obliki.

Da bomo vzdrževali stike med seboj predlagam, da mi vi pišete ali pokličete po skypu, ko boste potrebovali pomoč pri šolskem delu.

Dosegljiva bom v sredo in petek od 10.00 do 12.00.

Ker smo skupina, sem včeraj spremljala vaše pogovore. **Želim, da je uporaba skypa v namene pomoči pri šolskem delu ter prijetnega in vpljudnega pogovora.**

Učiteljica Mateja

Pošiljam vam zadolžitve za **sredo**, 22. 4. 2020.

matematika	Merjenje mase - utrjevanje
naravoslovje in tehnika	Kraljestvo rastlin – rastline brez cvetov
družba	Domača pokrajina - utrjevanje
tuji jezik angleščina	Glej navodila učiteljice Mojce
DOMAČE BRANJE	Besedilo spodaj!

MATEMATIKA: Merjenje - Masa

Naloge lahko rešiš v zvezek za matematiko.

1. Količine uredi po velikosti.

a) Začni z najmanjšo.

24 kg, 17 g, 98 dag, 18 g,

2 kg 3 g, 24 kg, 2 dag 8 g, 21 dag, 2 t 5 kg, 29 t,

b) Začni z največjo.

7 kg 499 g, 7 kg 255 g, 7 kg 908 g, 7 kg 508 g, 7 kg 12 g,

3dag 5g, 9dag 5g, 6kg 5dag, 1kg 5dag 2g,

2. Primerjaj zapisane količine in vstavi znak <, > ali = .

5 kg 500 dag

305 g 350 g

4 dag 2 g 420 g

25 kg 52 g

3 t 5 kg 3 t

6kg 2dag 6kg 20dag

3. Mama je v zelenjavi kupila 1kg 25 dag pomaranč, 2 kg 15 dag krompirja in 66 dag solate? **Koliko tehta vse skupaj?**

4. Na kamion smejo naložiti 5 t tovora. Naložili so že 3255 kg desk, 1t 505 kg cementa in orodje, ki tehta 215 kg. **Kolikšno težo lahko še naložijo, da ne bodo prekoračili dovoljene?**

5. V dvigalu piše, da lahko pelje 300 kg. Če teža oseb, ki vstopijo v dvigalo, presega to količino, dvigalo ne spelje.
V dvigalo so vstopile tri osebe, ki so težke 70kg 50dag, 92kg 20dag in 82kg 30 dag.
Ali bo dvigalo speljalo?
Zakaj misliš, da bo tako?

Naravoslovje in tehnika: Kraljestvo rastlin

Prejšnji teden ste spoznali sestavne dele rastlin in še bolj natančno cvet. Cvet je tisti del rastline, ki poskrbi za razmnoževanje, saj iz cveta nastane plod, v plodu pa se nahajajo semena. V enem plodu je lahko samo eno seme (npr. sliva, češnja) ali pa več semen (npr. jabolko, lubenica).

Ves postopek se začne z oprahitvijo, torej prenosom cvetnega prahu iz ene rastline na drugo. To pa lahko opravijo žuželke ali pa veter.

In zdaj nadaljujemo.

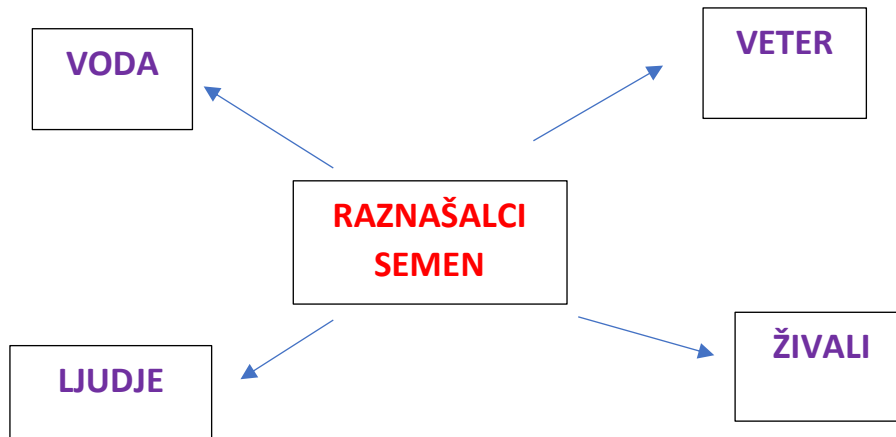
Oprašitev je opravljena. Iz cveta se začne razvijati plod in v njem so semena. Iz teh semen nastane nova rastlina.

Oglejte si naslednji posnetek

<https://youtu.be/2Su98py2bqY>

Na posnetku ste videli, da lahko semena raznaša veter, živali in tudi mi ljudje (se spomnite šole v naravi in nedotike, ki smo jo videli ob cesti). A to niso edini raznašalci semen. Kdo prenese semena vodnih rastlin? Seveda, voda!

Zdaj pa v zvezek prepišite spodnji miselni vzorec in zapis pod njim.

Nekatere rastline pa nimajo cvetov, zato tudi ne plodov in semen. Takšna rastlina je PRAPROT, ki se razmnožuje s TROSI.

Svoje znanje o kraljestvu rastlin utrdite s pomočjo nalog na spodnji povezavi. Rešujte od strani 272 do strani 275 (med stranmi se premikate s pomočjo modre puščice desno spodaj).

<https://eucbeniki.sio.si/nit4/1323/index.html>

DRUŽBA – DOMAČA POKRAJINA – utrjevanje znanja

Ustno odgovori na spodnja vprašanja **le nalogo 4 prepiši v zvezek za družbo.**

1. Naštej naravne sestavine pokrajine.
2. Kaj je relief?
3. Podrobno opiši relief domače pokrajine .
4. Vstavi manjkajoče podatke.

Naša domača pokrajina glede na smeri neba leži na _____ delu Slovenije.

Naša občina se imenuje _____. Skozi Novo mesto teče reka _____, ki se izlije v reko _____. Novo mesto je ustanovil _____, leta _____, ki ga je najprej poimenoval _____. Ustanovitelj je upodobljen na _____.

5. Katere štiri vrste naselij poznamo glede na dejavnosti, ki tam prevladujejo?
6. Izberi si eno od naštetih naselij in ga opiši.
7. Primerjaj mestno in podeželsko naselje. Poišči vsaj tri primerjave.

Hello pupils!

Kot smo dogovorjeni, vas danes čaka preverjanje znanja pri angleščini.

Preden boste odpri povezavo, nekaj nujnih navodil:

- 1.** Takoj na začetku morate **obvezno napisati svoj elektronski naslov oziroma e-naslov vaših staršev ter ime in priimek.**
- 2. Pišite slovnično pravilno.** Za vejicami delajte presledke, pred vejicami seveda ne. Med besedami delajte samo enojne presledke.
- 4. Ko končate, pritisnite POŠLI /SUBMIT.**
- 3.** Ko je vaše preverjanje poslano, vam računalnik samodejno pošlje rezultate. Lahko se bo zgodilo, da bo računalnik nekatere odgovore štel nepravilno samo zato, ker mogoče niste pravilno naredili vejice ali presledka. Ne obremenjujte se s tem. **Najbolj realna povratna informacija bo moja, ne pa računalnikova.**
- 5.** Rešena preverjanja pričakujem do **20. ure istega dne.** Če imate kakršnekoli tehnične težave, mi sporočite.
- 6.** Bodite **pošteni do sebe** in preverjanje znanje rešite **samostojno** ter **brez uporabe pripomočkov in drugih ljudi** (učbenik, zvezek).

Povezava do preverjanja: <https://forms.gle/xv75EFAM7o1F4to39>

Toda mati ga ni več slišala. Ni se mu oglasila. Le smehljala se mu je, kakor da ga s tem nasmehom vprašuje: »Saj boš priden?« Obljubljal ji je v srcu: »Priden, priden, priden!« Toda mati se ne bo več veselila njegove pridnosti. Bila je mrtva. Nikoli več se ne bo prebudila.

Zgrabil bi jo bil za roko, jo objel, a si ni upal. V prsih mu je pričelo drhteti, planil je v glasen jok. Tedaj se tega ni več sramoval. . .

Bil je lep dan, sonce je žarko sijalo, ko je bil pogreb. Udeležili so se ga skoraj vsi potniki, da izkažejo rajnici zadnjo čast.

Trupla niso zabili v krsto. Zašili so ga v vrečo, ki so jo obtežili s kamenjem. Mornarji so bili pogrebci. Vrečo so položili na desko, ki so jo naslonili na rob ladje. Poleg sta bila tudi kapitan in zdravnik.

Vsi pogledi so bili uprti v Lukca. Komaj se je zavedel, kaj se godi, vse je bilo tako čudno. Ali je res, da mati leži v zašiti vreči?

Morje je pljuskalo ob bok ladje in šumelo. Zdelo se je, da željno čaka trupla, ki ga bo za vedno zagrnilo.

Duhovnik je izmolil kratko molitev, nato je trikrat poškopil mrliča. »Počivaj v miru!« Mornarji so na enem koncu dvignili desko, da se je vreča s truplom zganila in zdrčala v valove. . .

Potniki so pogledali čez krov. Valovi so objeli vrečo, platno je bilo videti le še za trenutek, nato je izginilo. Na mestu, kjer je truplo padlo v vodo, so vstale bele pene. Ladja se je naglo pomikala od groba.

Lukec je tiho jokal. Tudi nekatere ženske so si brisale solzne oči. Španjolka se ni mogla premagati, objemala je Lukca.

»Ubogi fant!« je govorila. »Ubogi fant!«

Ljudje so se razšli. Lukec je še dolgo stal na mestu. Ni več jokal. V bližini je stal Slokar, ki se mu je približal.

»No, zdaj pa le pojdiva!«

Lukec je ubogal. Odšla sta.

Deček ta dan ni imel veselja do nobene stvari, nič ga ni moglo raztresti. Posedal je v kakem kotu, gledal predse in turobno razmišljal. Mati mu je vsak trenutek stala pred očmi. Mislil je tudi na očeta. Kako ga bo našel? Bil je sam. In ko ga bo našel, kako mu bo povedal, kaj se je zgodilo? To bo najteže.

Pritekel je škorec.

»Luka! Luka!«

Lukec ga je pogledal. Tisti trenutek ni imel živega bitja razen njega. V trenutku popolne osamelosti in osirotelosti mu je bil škorec edini prijatelj. Božal ga je in mu govoril:

»Klepec, mati je umrla. . . v morje so jo vrgli. . . v morje. . .«

Škorec ga je pametno, sočutno gledal. Čutil je, da se je dečku nekaj zgodilo. Ni bil tak kot po navadi.

16

Po materini smrti je nastalo za Lukca čisto novo življenje. Ostal je sam, čisto sam. Ni bilo časa za obup in kisanje. Parnik se je bližal novi zemlji. Kmalu bo stopil na suho in si bo moral sam pomagati, kot bo vedel in znal.

Potniki so mu izražali sočutje ne le z besedami, temveč tudi z darovi. Celo Brontolon je bil segel v mošnjiček in mu dal srebrnik. Pred Lukcem so ležale reči, ki bi bile razveselile vsakega dečka. A njega niso mogle razveseliti. Darovi mu niso mogli nadomestiti matere. Le počasi se mu je zopet vrnil nasmeh na ustnice.

Dan prej kot je parnik pristal, mu je rekel Slokar:

»Sam boš ostal; biti moraš mož. Povej, kaj boš storil?«

Mož? To je Lukcu ugajalo. Dvignil je glavo.

»Poiskal bom očeta.«

»Prav. A to bo težko zate. Buenos Aires je veliko mesto, ti pa ne znaš jezika. Ali vama je oče poslal naslov kakega človeka, pri katerem naj se zglasita?«

»Da,« je odgovoril Lukec in potegnul listek iz žepa. »Tu je.«

Slokar je prebral naslov nekega Primorca, ki je imel v Buenos Airesu krčmo.

»Prav. To je dobro. Tam se zglesi. Se bo že našel kdo, ki te popelje na parnik ali na vlak, ki vozi v Paraná. In glej, da ne izgubiš papirjev in denarja! Ne zaupaj nikomur! Le to me skrbi, kako se boš znašel v velikem mestu.«

Lukec je skomignil z rameni.

»Španjolka se pelje v Argentino kot ti,« je dejal Slokar, ko je pomislil. »Poprosil jo bom, da ti pomore. Ali ti je prav?«

Da. Lukec je bil zadovoljen. Španjolki je zaupal. Vso pot od Lizbone se je zanimala zanj in za škorca. Ta jo je že klical: »Seniorita, seniorita,« kot ga je naučil Lukec. . .

Prikazala se je Brazilija. Zarja je pravkar vstala, ko je parnik zavil v zaliv. Nebo je trepetalo od prozorne beline. Proti zahodu so se raztezale verige gora. Rio de Janeiro. Mesto se je vleкло na dolgo in široko v neskončno daljavo.

Lukcu je bilo tesno v duši, ko se je poslavljal od Slokarja. Toplo sta si stisnila roke.

»Srečno najdi očeta!«

Lukec je le nekaj izjecljal. Četudi mu je bilo grenko, se je vendar nasmehnil, ko je škorec Slokarju za slovo odvezal čevelj.

Vzel je Klepca na ramo in gledal na obrežje. Slokar je sedel v kočijo, se zadnjič ozrl po parniku in zamahnil z roko. Deček je dvignil škorca in klical po goriški navadi:

»Adijo! Adijo!«

»Adijo!« je ponovil škorec.

Pot iz Brazilije v Argentino, ki je trajala dva dni, je naglo potekla. Da bi se s čim zamotil in premagal črno tesnobo, se je Lukec igral s škorcem. Učil ga je izgovarjati: »Ja sem Lukov Klepec.« Besede so bile težke, šlo je počasi, nazadnje se je ptič razjezil: »Bedak! Potepin!«

Zadnji dan vožnje je prišel kapitan in vprašal, kdo bi bil pripravljen poskrbeti za Lukca, ko se bo izkrcal.

Ponudil se je Brontolon. Lukec je vprašujoče pogledal Španjolko.

»Sva se že midva domenila,« je rekla senjorita. »Peljala ga bom k nekemu rojaku, čigar naslov ima s seboj. Če ga ne najdeva, ga bom pospremila na vlak ali na parnik, ki gre v Paraná.«

»Vam ga zaupam,« je dejal kapitan.

Za slovo je Španjolki in Lukcu segel v roko. Hotel je pobožati tudi škorca, a ta je odskočil in ga ozmerjal z bedakom.

17

Prikazalo se je argentinsko obrežje, parnik je zavil v širok zaliv. V pristanu se je prerivala množica ljudi. Potnikov se je polastil nemir, pripravljali so se za izkrcanje. Tudi dolgin in Brontolon, ki se nista več zmenila za Lukca in škorca, sta že čakala s prtljago pri nogah.

Lukcu je bilo toplo, a obenem grenko v duši. To je torej dežela, kjer ga pričakuje oče? Konec poti. Težila ga je le misel na mrtvo mater.

Ulovil je škorca in ga stlačil v tičnik. Ptič se je branil nove ječe. S kljunom je ščipal rumeno žico in silil skozi mrežo.

»Bedak!« je vreščal. »Jaz sem Lukov Klepec!«

Lukec je s senjorito in škorcem stopil na breg nove zemlje. Španjolka je najela avto. Vozili so se skozi pisano množico ljudi in vozov, križem po ulicah in slednjič obstali pred široko, enonadstropno hišo. Nad vrati je visel napis: »Gostilna pri Črnem kosu«. Zraven je bil naslikan črni kos, ki vtika kljun v kozarec vina.

Lukec in senjorita sta vstopila in se znašla v pivski sobi z dvema vrstama belo pogrnenih miz. Pivnica je bila prazna, brez gostov. Za točilnim pultom se je dolgočasila črnolasa natararica, domačinka, zakaj s senjorito sta se dobro razumeli. Premerila je od nog do glave Lukca in škorca in odšla klicat gospodarja.

»Zdaj si med rojaki,« je rekla Španjolka v slabi italijanščini in Lukcu položila roko na ramo. »Kmalu boš našel tudi očeta. . .«

Vstopil je krčmar, visok, malce rejen možak. Oči so mu živahno, zvedavo vrtale v človeka. Senjorita mu je usula koš besed v španščini.

Lukec ni nič razumel, kaj govorita. A vedel je, da gre beseda o njem in njegovi nesreči, zakaj krčmar ga je sočutno pogledoval.

»Hvala,« je dejal Lukec italijanski, ko mu je Španjolka za slovo stisnila roko in mu voščila srečo. Hotel je še nekaj reči, a ker ni našel primernih besed, je dostavil le: »Adijo!«

»Adijo! Adijo!«

»Kako ti je ime?« ga je vprašal krčmar, ko sta bila sama. »Lukec? Kaj pa nosiš v kletki! Škorca?«

»Da.«

»Prav od doma si ga prinesel? Tu bi lahko dobil papigo, raca na vodi. . . Moje ime je Peter Vodopivec. Vipavec sem kot ti. Že nekaj let sem tu. . . Marko,« se je obrnil do črnolasega,

zajetnega možička, ki je pravkar vstopil in na gosto mežikal z očmi. »Ta je tisti deček, katerega čakaš.«

»A ti si tisti fant?« je rekel Marko in se ozrl okrog. »Kje je pa mati? Saj vendar nisi sam prišel?«

To je bilo tisto, česar se je Lukec najbolj bal. Vedno znova pripovedovati, kaj ga je doletelo na potu. Že sama misel na rajno mater mu je bila prebridka.

To pot mu ni bilo treba odpreti ust. Vodopivec mu je pri-skočil na pomoč. Njegovo zgodbo je bil izvedel že od senjorite, zdaj jo je Marku povedal v španščini.

»Ivana bo hudo zadelo,« je dejal slovenski, ko je končal. Z Ivanom je mislil Lukčevega očeta.

»Hujše bi ga ne moglo zadeti,« je pritrdil Marko in meril Lukca. »Očetu sem obljubil, da te pospremim do Paranaja, kamor sem namenjen,« je dejal. »Že od včeraj te čakam. Jutri zarana odhaja parnik.«

»Luka! Potepin! Bedak!«

Škorec, ki se mu je zdelo za malo, da se nihče ne zmeni zanj, je začel razgrajati kot kak paglavec.

»Glej ga, kljukca, kako je hud!« se je zasmel Marko. »Spusti ga, da se naskače!«

Klepec je vesel skočil iz kletke in začel stikati po vseh kotih.

Krčmar, Marko in Lukec so se pogovarjali prav do večera, ko so začeli prihajati gosti. Z majhno izjemo nekaterih Italijanov in kreolov so bili sami Slovenci. Vodopivec je vsakemu novemu gostu predstavil Lukca kot nekako čudo.

»Vidiš mladega Slovenca. In Vipavec je povrhu. Sam hodi po svetu. Pa škorca je prinesel s seboj. . .«

Lukec jim je segal v roke. Bili so sami Primorci, ki so prišli v Argentino s trebuhom za kruhom. Nekateri so bili tudi pobegnili pred fašisti. Gledali so dečka, ki jim je zbuja živ spomin na domovino. Odgovarjati je moral na številna vprašanja, kako

je doma. In vedno znova je moral ponavljati svojo zgodbo. Ni zamolčal, kako je bil škorec odkril slepega potnika. Njegovo pripovedovanje je zbuvalo sočutje, začudenje in smeh.

Škorec je dobil večerjo in uganjal burke. Ponovil je vse besede, ki jih je bil prinesel z Vipavskega, poleg tistih, ki jih je bil pobral med potjo. Ko se je naveličal in utrudil, se je umaknil v temen kot za točilno mizo in zaspal.

Zapeli so slovensko pesem. . . Lukcu je bilo, kakor da ni v daljni Ameriki, temveč doma, na Vipavskem. A doma slovenska pesem ni bila tako glasna, saj so jo peli samo naskrivaj.

Premagala ga je utrujenost, glava mu je zlezla med ramena. Poslovil se je od rojakov, ki so mu želeli srečno pot, in legel. Nekaj časa mu je govorjenje in petje od spodaj prihajalo na uho kot iz velike daljave. Nato je vse zatonilo, šum mesta in luči na ulici, še misel, da mora naslednje jutro zarana na noge.

18

Parnik, s katerim sta se Marko in Lukec vozila v Paraná, je bil stara škatla z enim dimnikom. Sonce še ni vstalo, ko je zatulil in se začel oddaljevati od brega. Lukec je mahal v slovo Vodopivcu, ki je stal na pomolu.

»Zbogom!«

»Zbogom! Pozdravi očeta!«

Buenos Aires se je oddaljil. Tu pa tam so stale skupine gosposkih hiš med zelenimi gaji. Reka La Plata, po kateri so se vozili, je bila široka, neizmerno široka.

Na krovu so med prtljago sedeli temnopolti in črnolasi popotniki, moški, ženske in otroci. Vozili so se na sever, nekam v daljne, divje kraje. Lukec se jih ni mogel nagledati. Tu ni bilo prijaznega kapitana ne zdravnika ne Slokarja ne Španjolke. Če bi se ne vozil z njim Marko, bi se mu zdelo, da je čisto sam in zapuščen sredi tuje zemlje.

Marko je sedel na svojem zaboju, ki ga je vlačil s seboj namesto kovčka, si venomer zvijal cigarete in kadil. Pri tem je na gosto mežikal, kakor da ga prevelika svetloba ščemi v oči. Bil je le redkih besed; zdelo se je, da neprestano nekaj razmišlja.

Lukec je gledal na breg, mimo katerega se je počasi pomikal parnik. Tudi njemu so prihajale misli. Najprej na mater. V trenutku, ko se je bližal svojemu cilju, mu je bila njena smrt trojno bridka. Potem je mislil na očeta. Ali ga bo našel doma? Ali živi med takimi ljudmi, kot so sedeli na krovu? . . . Kako mu bo povedal, da je mati umrla? Le kako mu bo to povedal!

Vzdihnil je tako glasno, da se je Marko vprašujoče ozrl po njem.

Škorca ni izpustil iz kletke. Bal se je, da mu kateri na videz na pol divjih potnikov kaj ne naredi. Lahko bi mu tudi kjerkoli skočil na breg, ker se je parnik pogosto ustavljal.

Klepec se je sprva srdito usajal, nato ga je pogledoval zdaj z enim, zdaj z drugim očesom in se mu prilizoval.

»Luka! Luka!«

Ker tudi to ni zaleglo in je Lukec ostal gluha, se je stisnil v kot kletke. Stal je s povešeno glavo, kakor da kdove kaj razmišlja.

Pred Lukčevimi očmi so se od ure do ure odgrinjale nove pokrajine. Parnik je tulil. Možje na krovu so kvartali in vpili drug na drugega, kakor da se hočejo pobiti. Kadar so ob reki zagledali kako divjo žival, so s samokresi streljali nanjo.

